

ת"פ 40345/11/20 - מדינת ישראל נגד ג'בריל אבו עגינה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 40345-11-20

מדינת ישראל
ע"י פמ"ד

לפני כב' השופט יובל ליבדרו
המאשימה:

נגד
הנאשם:

ג'בריל אבו עגינה
ע"י ב"כ עו"ד סעדה
גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של שוד ונהיגה ללא רישיון נהיגה, עבירות לפי סעיפים 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ו-10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה").

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי בין הנאשם לבין ש' י' (להלן: "המתלונן") ובין א' י' (להלן: "המתלוננת") (וביחד: "המתלוננים" או "נפגעי העבירה") אין היכרות מוקדמת וכי לנאשם אין רישיון נהיגה ומעולם לא היה לו רישיון כאמור.

בתאריך 05.11.2020 בשעה 23:30 או בסמוך לכך, נסעו המתלוננים ברכבם (להלן: "הרכב") בבאר שבע כשהמתלונן נהג ברכב ואילו המתלוננת ישבה בכיסא הנוסע ליד הנהג.

בסמוך לתחנת דלק המתלונן עצר את הרכב בצד הדרך וירד ממנו בעודו מונע, וזאת על מנת להרים חפץ כלשהו שהיה בסמוך לכביש. המתלוננת אשר סובלת ממגבלות פיזיות קשה בעקבות מצב רפואי, נותרה לשבת בכיסאה.

הנאשם הבחין במתלונן שירד מן הרכב בעוד הרכב נותר מונע, אך לא הבחין במתלוננת שנותרה לשבת בכיסאה ואף לא היה מודע למצבה הרפואי.

הנאשם נכנס לרכב לכיסא הנהג, החל בנסיעה מהירה ואז הבחין במתלוננת אשר נבהלה, החלה לצעוק על הנאשם שיעצור את הרכב ואף פתחה את דלת הרכב. הנאשם בתגובה עצר את הרכב ודחף בידו את המתלוננת. המתלוננת יצאה מהרכב ונפלה מחוצה לו.

המתלוננת אשר כאמור סובלת ממגבלות פיזיות ואינה מסוגלת לעמוד בכוחות עצמה, נפלה על הכביש ואילו הנאשם המשיך בנסיעתו כאשר בתוך הרכב היו שני מכשירי טלפון נייד השייכים למתלוננים.

בהמשך, הגיע המתלונן אל מקום נפילתה של המתלוננת על הכביש ועובר אורח שעבר במקרה במקום סייע להם והזמין משטרה.

3. בין הצדדים לא הושגה הסכמה עונשית במסגרת ההסדר, וכל צד טען לעונש באופן חופשי.

ראיות לעונש- תסקירים

תסקיר הנאשם

4. מתסקיר שירות המבחן (מיום 26.5.2021) עולה כי הנאשם כבן 19, רווק, סיים 11 שנות לימוד, עבד באופן לא מסודר בתחום השיפוצים החל מגיל 16.

מהתסקיר עולה כי הנאשם טופל בשרות המבחן לנוער החל משנת 2014 בגין כמה כתבי אישום שהוגשו כנגדו. שירות המבחן לנוער ציין כי הטיפול בנאשם אופיין בקשיים רבים, חוסר שיתוף פעולה ואי הגעה למפגשים. הוריו של הנאשם שיתפו כי הנאשם נשר מלימודיו בשל חוסר מוטיבציה ולאחר שהיה מעורב באירועי אלימות והוסיפו כי הנאשם אינו מצויית להם ואינו נענה לסמכותם והביעו דאגה מהתרועעות שלו בחברה שולית וממעורבותו הפלילית.

באשר לעבירות בכתב האישום בתיק זה מסר הנאשם כי הוא מביע חרטה, כי אינו זוכר פרטים מהאירוע, כי ביצע את העבירות כשהוא תחת השפעת סמים ואלכוהול וכן שהחליט להיכנס לרכב כי לא היה לו איך להגיע הביתה.

ביחס להשתלבות בטיפול, הנאשם מסר תחילה כי אינו זקוק לטיפול בתחום ההתמכרויות, בהמשך מסר כי בהמלצת בא-כוחו הוא מעוניין בטיפול בקהילה, אך כשהוסבר לו במה כרוך הדבר, מסר כי אינו רואה צורך בכך והוסיף כי טופל בעבר באמצעות שירות מבחן לנוער אם כי לא עמד איתם בקשר בחודשים האחרונים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה לשתף פעולה עם שירות המבחן לנוער, כי הנאשם מתקשה לערוך התבוננות על התנהלותו האלימה, כי לנאשם מעורבות שולית, כי הוא משתמש בחומרים ממכרים, כי אינו מודע לעומק התמכרותו וחוסר מוטיבציה לטיפול בתחום זה וכי הוא בעל דפוסים אלימים המתעצמים בהשפעת חומרים ממכרים שהוא צורך. שירות המבחן הוסיף כי התרשם שהנאשם אינו מודע לחומרת מעשיו ולהשלכות מעשיו על המתלוננים.

שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם ענישה מוחשית אשר תחדד לו את השלכות מעשיו, וזאת לצד ענישה מותנית מרתיעה.

תסקיר נפגעי עבירה

5. מתסקיר נפגעי עבירה (מיום 19.5.2021) עולה כי נפגעי העבירה הם בגילאי 64 ו-67, ילידי הארץ, נשואים 41 שנים הורים לבן המתגורר עם משפחתו בצמידות לביתם, מגדלים פינת חי ועוסקים בעשיית

חסד כלפי נזקקים.

המתלוננת (בת 67) עסקה בתחום ההוראה במשך 37 שנים עד לפרישתה בשל מחלה ניוונית תורשתית ממנה היא סובלת, מוכרת כנכה ונעזרת במטפלת מטעם ביטוח לאומי. נפגעת העבירה שיתפה כי בעקבות פגיעת הנאשם בהם היא נכנסת לחרדה רק מהמחשבה כי תאלץ להישאר לבד, כי מאז הפגיעה היא דרוכה, פוחדת להירדם ומרבה לישון בכניסה לבית, כי בעקבות הנפילה מהרכב היא סובלת מכאבים עזים בגבה ובזרועה, כי פגיעת הנאשם גרמה להחמרה במצבה הבריאותי וכי היא חשה תחושת אשמה על שבעלה נאלץ להתאים עצמו לצרכיה ולצמצם למינימום את תחושת העצמאות שלו.

המתלונן (בן 64) בוגר ישיבה תיכונית ושרות צבאי עוסק בהוראה בישיבה, עיסוק ההולך ומצטמצם עקב ההחמרה במצבה הבריאותי של אשתו והתלות הגוברת בו. נפגע העבירה שיתף כי בעקבות פגיעת הנאשם הועצמה התלות של אשתו בו והטיפול בה מותיר אותו מותש וחסר סבלנות כלפי אשתו, התנהגות שלא אפיינה את יחסיהם קודם לפגיעת הנאשם.

עורכת התסקיר התרשמה מתמונת הנזק הקשה של נפגעי העבירה נוכח גילם המבוגר ומצבה הגופני הירוד של המתלוננת. עורכת התסקיר עמדה על הטלטלה שעברו נפגעי העבירה בחשיפתם לאירוע האלימות שחוו, לפגיעה בתחושת הביטחון שלהם, לתחושת הפגיעות שחשה המתלוננת נוכח מצבה הגופני, לתחושת אימת המוות שחשו בעת האירוע, לתחושות ההשפלה, החרדה והדריכות ולהשלכות על רווחתם ותפקודם של נפגעי העבירה.

עוד התרשמה עורכת התסקיר, כי פגיעת הנאשם בנפגעי העבירה קטעה את תחושת האופטימיות שאפיינה את חייהם, כי אלו מחלקים את חייהם לחיים שלפני הפגיעה ולאלו שלאחריה, סימפטום המאפיין התמודדות עם טראומה. כן ציינה כי פגיעת הנאשם הביאה את נפגעי העבירה לאבד אמון בבני אדם ולערער את ביטחונם ואת תחושת השליטה על חייהם. עורכת התסקיר ציינה כי לצד התחושות האמורות, נפגעי העבירה, עסוקים גם לנסות להבין, מתוך תחושת חמלה כלפי הנאשם, כיצד הגיע למצב שבו מסוגל היה לבצע את מעשה הפגיעה בהם.

עורכת התסקיר הוסיפה כי לנפגעי העבירה נגרם נזק כתוצאה מהאירוע גם במישור הכלכלי.

עורכת התסקיר התרשמה כי לצד הפגיעה והקשיים שנפגעי העבירה חווים הם בוחרים בדרך של התמודדות מעשית מבלי להתכחש לקשיים המלווים אותם. בהתאם לכך, נפגעי העבירה מסרו כי אינם מעוניינים להשתלב בהליך טיפולי אותו הם רואים כהודאה בחולשה הפוגעת בחוסנם.

נוכח תמונת הנזק הקשה שנגרמה לנפגעי העבירה, ולשם תחושת המוגנות וההכרה החברתית - משפטית בהם, עורכת התסקיר המליצה לחייב את הנאשם גם בפיצוי משמעותי לטובת נפגעי העבירה, פיצוי שיש בו גם להטיב את מצבם בעקבות נזקי הפגיעה.

6. במסגרת פרשת העונש המאשימה העידה את נפגעי העבירה.

נפגעת העבירה העידה כי לאחר גניבת הרכב בעלה השיג רכב חלופי שבשל גובהו היא מתקשה לעלות עליו ללא עזרה. נפגעת העבירה שיתפה כי היא לא נותנת לבעלה להשאיר אותה לבד בשל הפחדים שמלווים אותה מאז האירוע.

נפגע העבירה שיתף כי מאז האירוע הוא איבד את הפרטיות וכי הוא נאלץ ללוות את אשתו לכל מקום. נפגע העבירה הוסיף כי יחד עם הרכב שנגנב נגנבו גם ציוד רפואי ומסמכים שהיו ברכב.

לשאלת ב"כ הנאשם השיב כי אכן מצבה הרפואי של אשתו - נפגעת העבירה הולך ומתדרדר בעקבות המחלה בה היא חולה, אך הוסיף כי פחדיה אינם קשורים למחלה.

טיעוני הצדדים

7. המאשימה טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-6 שנות מאסר. המאשימה עתרה לעונש של 5 שנות מאסר שירוצה במצטבר לכל עונש אחר אותו מרצה הנאשם. בנוסף, עתרה המאשימה לעונשים של מאסר על תנאי, פסילת רישיון נהיגה בפועל לתקופה שתצטבר לכל תקופת פסילה אחרת, פסילת רישיון נהיגה על תנאי, קנס ופיצוי משמעותי למתלוננים.

המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים, למידת הפגיעה הממשית והמהותית בערכים אלו ולאספקטים הייחודיים של נסיבות ביצוע העבירות במקרה זה המעצימים את חומרת המעשים. כך הפנתה המאשימה לעובדה כי מדובר בשוד של רכב בעת עצירה קצרה במהלך הנסיעה, כאשר נוסעת הרכב נמצאת ברכב; לגילם של נפגעי העבירה ולעובדה כי נפגעי העבירה שייכים לאוכלוסיית חסרי ישע; לעובדה כי נפגעת העבירה סובלת מנכות של 100% ובעלת מוגבלות פיזית; לעובדה שהנאשם המשיך בביצוע העבירות אף לאחר שזיהה כי המתלוננת נמצאת ברכב וגם אז ניצל את חולשתה, סילק אותה מהרכב בדחיפתה ונמלט עם הרכב; לעובדה כי נפגעת העבירה הצליחה לצאת מהרכב אך מיד נפלה על הכביש בשל נכותה; לכך שהעבירות בוצעו בטבורה של עיר באזור ה"דרום הפרוע"; לעובדה כי הנאשם נהג ברכב מבלי שהוציא בעבר רישיון נהיגה. המאשימה הפנתה בטיעוניה גם אל הנזקים שנגמרו למתלוננים כעולה מתסקיר נפגעי העבירה, לפוטנציאל הסיכון והנזק הגלום בעבירות השוד, ובפרט כשמדובר בשוד של קשישים וחסרי ישע.

המאשימה הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם הכולל מספר הרשעות באותו תחום, לעובדה כי הנאשם מרצה עונש מאסר בפועל במסגרת תיק אחר בגין עבירות סמים ורכוש ולמסוכנות הנשקפת מהנאשם כאמור בתסקיר שירות המבחן. המאשימה טענה כי יש צורך בענישה מחמירה גם משיקולי הרתעת היחיד והרבים.

הצדדים הוסיפו כי שווי הרכב עמד על כ-7500 ₪ (נכון ליום מתן העדות של המתלונן, בהתאם לעדות המתלונן).

המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בטיעוניה, כמו גם את גזר דינו האחרון של הנאשם.

8.

ב"כ הנאשם טען על-פה כי מתחם העונש נע בין 6 ל-28 חודשי מאסר. ב"כ הנאשם עתר לעונש שיחפוף את תקופת המעצר בה היה נתון הנאשם בעת דיון הטיעונים לעונש, היינו תקופת מאסר של כשנה. ב"כ הנאשם עתר כי המאסר שיוטל על הנאשם יחפוף, ולו באופן חלקי, את המאסר שמרצה הנאשם במסגרת תיק אחר. ב"כ הנאשם נימק עתירתו זו בכך שהגיע להסדר בתיק האחר מתוך הנחה שהמאסר שיוטל על הנאשם בתיק שבכותרת יחפוף באופן מלא או חלקי את המאסר שהוא כבר מרצה.

ב"כ הנאשם הפנה לעובדה כי הנאשם הורשע בחלופה הקלה יותר של עבירת השוד (עבירה לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין), לכך שתכניתו העבריינית של הנאשם השתבשה משגילה לאחר שנכנס אל הרכב שנפגעת העבירה נמצאת ברכב; לכך שלא היה מודע לגילם של נפגעי העבירה ולנכותה של נפגעת העבירה. ב"כ הנאשם הוסיף כי לו היה הנאשם יודע שנפגעת העבירה נמצאת ברכב היה נמנע מלבצע את העבירות.

ב"כ הנאשם הוסיף כי האלימות שהפעיל הנאשם הייתה ברף נמוך והסתכמה בדחיפה בלבד של נפגעת העבירה ללא נקיטה באלימות באמצעות אגרופים או מכות או שימוש בכלי נשק קר או חם. ב"כ הנאשם הדגיש כי נפגעת העבירה יצאה מהרכב בכוחות עצמה ורק לאחר מכן נפלה. ב"כ הנאשם טען כי לא קדם לאירוע תכנון או מחשבה, כי הנאשם פעל באופן ספונטני וניצל את ההזדמנות שנקרתה בפניו וכן שהנאשם פעל לבדו ללא שותפים.

ב"כ הנאשם טען כי הגם שהעבירה בוצעה על רקע שימוש באלכוהול מצד הנאשם, לא יהיה זה נכון להגדירו כאלכוהוליסט או כמכור. ב"כ הנאשם טען כי אין לקבל את טענת המאשימה כי העבירות בוצעו בחסרי ישע שכן הנאשם כלל לא ידע את גילם של נפגעי העבירה ואת מצבם הרפואי.

לעניין תסקיר נפגעי העבירה, ב"כ הנאשם טען כי לצד הכרה בפגיעה בנפגעי העבירה יש לתת את הדעת כי נפגעת עבירה סובלת ממחלה ניוונית שבעטיה מצבה הרפואי הולך ומתדרדר באופן המשפיע על אורחות חייה ומכאן שאין מקום לקשור בין האירוע מושא כתב האישום לבין מצבה הרפואי האמור.

ב"כ הנאשם הפנה לגילו הצעיר של הנאשם לעובדה כי הוא נמנה על אוכלוסיית ה"בגירים- צעירים", לנסיבות חיו האישיות-משפחתיות המורכבות של הנאשם, לרבות על רקע הסביבה בה הוא גדל כעולה מתסקיר שירות המבחן, לכך שמשפחתו של הנאשם נידתה אותו (עוד קודם לאירוע מושא כתב האישום), לעובדה כי מדובר במאסרו הראשון של הנאשם על ההשלכות הנובעות מכך ולעובדה כי הנאשם הודה בביצוע העבירות ולקח אחריות על ביצוען.

ב"כ הנאשם צרף מסמך מהמחלקה לשירותים חברתיים ולפסיקה לתמיכה בטיעונו.

9.

הנאשם אמר את דברו. הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו והוסיף כי ביצע את המעשים כשהוא היה שיכור ובשל מצבו בתקופת הקורונה. הנאשם הוסיף כי המאסר שהוא מרצה גרם לו להבין את גודל טעותו.

דין

10. סבורני כי מתחם העונש ההולם בענייננו צריך לנוע בין 2-5 שנות מאסר. בקביעת מתחם זה התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כפי שיפורט להלן.

11. בענייננו פגע הנאשם בערכים המוגנים של הגנה על קניינו, בטחונו, שלוות נפשו, שלמות גופו וחירותו של אדם כמו גם בהגנה על תחושת הביטחון של הציבור ושלטונו ובטחונם של המשתמשים בדרך.

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו היא משמעותית. מדובר בשוד המאופיין בתעוזה רבה. הנאשם זיהה שעת כושר כשהבחין במתלונן יוצא מרכבו המונע, נכנס אל הרכב והחל בנסיעה במטרה לגנוב אותו זאת אף שמעולם לא היה ברשותו רישיון נהיגה מה שהעצים את פוטנציאל הסיכון במעשיו. הנאשם לא זנח את רצונו לגנוב הרכב והמשיך בזממו אף לאחר שהבחין שהוא אינו לבד ברכב ושכסא לצדו ישבה המתלוננת המבוהלת שהחלה לצעוק. בהמשך הנאשם גם דחף המתלוננת. זו, חרף נכותה, הצליחה לצאת מהרכב החוצה אך מייד נפלה על הכביש. הקורא הנבון יוכל לשער שגם בשלב זה הנאשם לא התעשת והחליט לסייע למתלוננת, כי אם ברח עם הרכב ועזב את המקום. לא ניתן לאמוד את תחושת האימה והפחד שתקפו את המתלוננת שעה שראתה שעל כסא הנהג התיישב הנאשם כשהיא ישובה ברכב יחד איתו ומוגבלת בשל נכותה.

13. בבסיסה של כל עבירת שוד עומד הרצון לקחת מקניינו של האחר וזאת תוך שימוש באלימות פיזית או מילולית. לא אחת הדגיש בית המשפט העליון את הצורך לעקור עבירה זו המטילה אימה על הציבור, ואשר פוטנציאל ההסלמה לפגיעה פיזית ונפשית בנפגעי העבירה הוא ממשי, באמצעות ענישה מרתיעה. ראו למשל ע"פ 5265/12 **עמור נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 27.12.2012):

"...עבירה זו אסור לה שתקנה אחיזה במחוזותינו ועלינו לפעול לעוקרה היכן שניתן. עבירת השוד פוגעת בציבור הקורבנות המסוים במסגרת האירוע, כמו גם בכלל האוכלוסייה כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה. על בתי המשפט להעביר מסר מרתיע לכל מי שבוחר להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכם. כאמור, בנסיבות רגילות הרתעה זו צריכה לכלול מאסר בפועל".

14. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מצאתי לתת משקל לנזק הקנייני שנגרם לנפגעי העבירה (הרכב - שלו חשיבות רבה וייחודית למתלוננים על רקע נכותה של המתלוננת, המסמכים שהיו ברכב והטלפונים הניידים [על הפגיעה הנגרמת משוד של טלפון נייד ראו למשל ע"פ 8627/14 **נתן דבראש דביר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.7.2015), פסקה 7]); לנזק הפיזי והנפשי שנגרם לנפגעי העבירה כעולה מתסקיר נפגעי עבירה; לפוטנציאל הסיכון ולנזק שעלול היה להיגרם לנפגעי העבירה;

לעובדה כי השוד בוצע ברכב שהיה במהלך עצירה קצרה בכביש במהלך נסיעה, מה שמעצים את הסיכון הן למשתמשי הדרך והן לנפגעי העבירה; לגילם של נפגעי העבירה ולנכותה של נפגעת העבירה; לעובדה כי הנאשם לא הפסיק את מעשיו גם כשהבחין שנפגעת העבירה ישובה חסרת אונים ברכב; לתעוזה של הנאשם ולכך שהשוד בוצע בטבורה של עיר; ולעובדה שהנאשם החליט ליטול רכב לא לו ולנהוג בו מבלי שהוציא רישיון נהיגה בעבר על הסיכון הנגזר מכך.

מאידך, נתתי משקל לכך שהאלימות שהופעלה כלפי המתלוננת לא הייתה חריגה בעוצמתה (דחיפה) ואף תוצאותיה הישירות, במישור הפיזי, לא היו חריגות, לכך שלא קדם למעשיו של הנאשם תכנון מדוקדק תוך שנראה כי מדובר יותר בניצול הזדמנות שנקרתה בפניו; ולכך שהנאשם ביצע את מעשיו ללא שותפים או תוך שימוש בנשק.

באשר לטענת הנאשם (בדבריו לעונש ובפני שירות המבחן) כי ביצע את העבירות כשהוא תחת השפעת אלכוהול, אציין כי אינני רואה בכך משום נסיבה מקלה, וייתכן שההיפך הוא הנכון. בעניין זה ראו למשל ע"פ 767/20 **סיסאי זכריס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 5.11.20), פסקה 2.

באשר לטענות ב"כ הנאשם לעניין מודעות הנאשם לנוכחות נפגעת העבירה ברכב ולמצבה הגופני אציין, כי אכן מעיון בעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי זה לא ידע על נוכחות נפגעת העבירה ברכב טרם כניסתו לרכב. כן עולה כי הוא לא היה מודע למצבה הגופני של נפגעת העבירה. יחד עם זאת, סבורני כי כאשר אדם נכנס לרכב שנמצא בעצירה בכביש, במהלך נסיעה (להבדיל מרכב שחונה חניה ארוכה בחניון למשל בשעת ליל) מתוך מטרה לגנוב אותו עת הנהג יצא לרגע מהרכב, לא יהיה זה בגדר הפתעה גדולה אם יתברר כי ברכב ישנו אדם נוסף.

לא זו אף זו, כאשר הנאשם כבר נכנס לרכב ונפגעת העבירה החלה לצעוק, הנאשם כבר ראה אותה וחרף כך לא זנח תכניתו אלא החליט לדחוף אותה. חזותה של נפגעת העבירה לא מותירה מקום לספק כי מדובר באשה מבוגרת ולא בנערה צעירה. על כן, יכול הנאשם היה לצפות כי מעשי אלימות שלו כלפי נפגעת העבירה, לרבות כאלו שאינם חמורים, עלולים להוביל לתוצאות לא קלות, למצער במישור הנפשי. (בעניין דומה ובהתאמה הנדרשת ראו ע"פ 5656/11 **אלכסיי שולמן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו 5.8.2012], פסקה 26).

15. עיון בפסיקה מגלה כי מנעד הענישה ומתחמי הענישה בעבירת השוד הוא רחב. ראו בעניין ע"פ 4841/13 **עומר ספי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 06.02.2014).

מטבע הדברים, הענישה בעבירת השוד מגוונת ותלויה בנסיבות ה"עושה" לרבות גילו של הנאשם, עברו הפלילי והשתתפותו בהליך שיקומי, אך בעיקר תלויה היא בנסיבות ה"מעשה" לרבות אופי האלימות, מידת הנזק הגופני והנפשי שנגרם, זהות הנשדדים (קשישים, חסרי ישע, ילדים), שוויו וטיבו של הרכוש שנשדד, האם נעשה שימוש בנשק קר או חם, האם העבירה בוצעה בצוותא עם אחרים או על ידי נאשם יחיד והאם נלוו לביצוע העבירה עבירות נלוות נוספות. עם זאת, המגמה המסתמנת בפסיקה הינה של

החמרה בענישה, מתוך מתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, כאשר לנסיבותיו של העבריין יינתן משקל מופחת יחסית ראו לעניין זה ע"פ 5881/14 **עמנואל ביארי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.7.2015).

ע"פ 7672/06 **מדינת ישראל נ' באסם אבו עמרה** (פורסם בנבו, 6.3.2007) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המאשימה והעמיד את עונשו של נאשם שהורשע בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון ובתקופת פסילה עונש של 6 שנות מאסר חלף 5 שנות מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי. בית המשפט העליון ציין כי: **"...זהו מקרה שבו הגמול העונשי ההולם ליחיד והצורך להרתיע את הרבים, מחייבים החמרה בעונש, נקדים ונאמר כי איננו ממצים את הדין עם המשיב כפי שהיינו עושים לו ישבנו כערכאה ראשונה..."**. במקרה זה חטף הנאשם את מפתחות הרכב של המתלוננת שעצרה את רכבה וצעדה לכוון הכספומט, נכנס לרכב והחל בנסיעה. המתלוננת שרדפה אחריו זינקה עם פלג גופה העליון לתוך הרכב וניסתה להוציא את המפתח מהמתנע אולם הנאשם חבט בה באגרופיו תוך כדי נסיעה עד שזו נפלה על הכביש ונחבלה. הנאשם המשיך בנהיגה פרועה לאחר ששוטרים שהבחינו בו דלקו אחריו תוך נסיעה מהירה, חציית צמתים באור אדום וניסיון לנגח את נידת המשטרה. בית המשפט הוסיף לרכיבי הענישה גם רכיב של פיצוץ. אכן, באותו מקרה הורשע הנאשם בעבירות נוספות ואחרות מאלו שהורשע הנאשם בעניינו, ואולם מאידך, קרבן ביצוע העבירות אינו נמנה על אוכלוסייה מוחלשת כבעניינו.

בע"פ 1414/05 **אליהו לוי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.12.05) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע לאחר שמיעת הליך הוכחות בעבירות של שוד, הפרעה לשוטרים ונהיגה בפזיזות בכך שנכנס לרכב שעצר בצד המדרכה ובעודו נוסע דחף אל מחוץ לרכב את הנוסעת שישבה לצידו, שהייתה בהריון בחודש תשיעי. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 4 שנות מאסר בנוסף ל-12 חודשי מאסר שגזר עליו בגין 5 תיקים נוספים שצירף במצטבר. נוכח השתלבות חיובית של הנאשם בהליכי גמילה ושיקום, בית משפט העליון קיבל את ערעורו וחפף באופן חלקי את העונש שהוטל על המערער בגין התיקים הנוספים, כך שעונשו הועמד על 4.5 שנות מאסר, לצד עונשים נלווים.

בע"פ 2454/17 **מדינת ישראל נ' אחמד ניירוך** (פורסם בנבו, 15.6.17) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המאשימה על קולת העונש וגזר על נאשם שהורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות בחבורה וגזר עליו 38 חודשי מאסר חלף 32 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי תוך ציון שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את העונש. במקרה זה הנאשם ואחרים ביימו תאונה בכך שהתנגשו קלות ברכב ולאחר שנהגת הרכב עצרה ניגש אליה אחד מהאחרים משך אותה משערה הוציא אותה מהרכב והחל בנסיעה. המתלוננת אחזה במדרגת דלת הרכב ונגררה מספר מטרים, והנאשם בעט בידה ובראשה עד שנפלה ארצה. אמנם במקרה זה מדובר בשוד מתוכנן על-ידי חבורה ובאלימות קשה יותר, אך באותו מקרה לא דובר בקרבן נכה ומבוגר והנאשם שם היה נעדר עבר פלילי שבעניינו הוגש תסקיר חיובי.

בת"פ (מחוזי-מרכז) 10984-08-15 **מדינת ישראל נ' איסאקוב** (פורסם בנבו, 8.1.18) בית המשפט גזר על נאשם שהורשע בביצוע עבירה של שוד מזוין בחבורה, קשירת קשר לביצוע פשע ונהיגה פזיזה ורשלנית לאחר ניהול הליך הוכחות עונש של 48 חודשי מאסר (לא כולל מאסר מותנה בן 18 חודשים שהופעל במצטבר). במקרה זה הנאשם קשר קשר עם קטין ובהמשך שדדו מהמתלונן את רכבו כשזה החנה אותו בחניית ביתו, תוך שהקטין מושך את המתלונן מרכבו והנאשם מאיים עליו עם אקדח. בהמשך

נסעו הנאשמים במהירות וכמעט פגעו בעוברי אורח.

בת"פ (מחוזי-מרכז) 40479-11-16 **מדינת ישראל נ' אבו ג'אבר** (פורסם בנבו, 7.2.2018) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בביצוע שוד בחבורה בנסיבות מחמירות עונש של 36 חודשי מאסר. במקרה זה הנאשם יחד עם אחרים שדדו מהמתלוננים את רכבם בכך שחסמו את הרכב בגופם, הנאשם משך את מפתחות הרכב, כיבה את הרכב, פתח את נעילת החלונות והדלתות והתיישב במושב הנהג. אחד האחרים איים על המתלונן שישב לצד הנהג שיצא מהרכב ונכנס במקומו. הנאשם החל בנסיעה ואז הבחינו במתלונן השלישי שישב מאחור איימו עליו שייצא ולאחר שזה יצא נסעו עם הרכב כשהם מותירים את המתלוננים במקום.

כל אחד מהצדדים צרף פסיקה שמטבע הדברים תומכת בעמדתו העונשית. עיינתי בפסיקה שצורפה ומצאתי את חלקה העיקרי פחות מתאימה לנסיבות שבענייננו.

כך למשל, ביחס **לפסיקה שצרפה המאשימה**, בת"פ (מחוזי-ב"ש) 18289-04-17 **מדינת ישראל נ' יוסף ח'ורי** (פורסם בנבו, 20.11.2018) גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות (בהמשך צרף תיק נוסף בו הורשע בעבירה של הפרת הוראה חוקית) בכך שמשך תיק בחוזקה מקשישה שצעדה ברחוב ואשר כתוצאה מכך הוטחה ארצה ונחבלה בזרוע ובכתף בצורה חמורה עונש של 4.5 שנות מאסר. במקרה זה דובר בנזק גופני חמור (בדמות שבר ובצורך בניתוח ל"החלפת כתף") שלא התקיים בענייננו. בנוסף דובר בנאשם בעל עבר פלילי עשיר שלא לקח אחריות וניהל הליך הוכחות, נתונים שאף הם לא מתקיימים בענייננו.

בת"פ (מחוזי-י-ם) 12825-07-11 **מדינת ישראל נ' ואיל מוחתסב** (פורסם בנבו, 13.2.2012) גזר בית המשפט על נאשמים שהורשעו בעבירות שוד בכך שהובילו מונית בה הם נסעו למקום חשוד. נאשם 1 הכה את נהג המונית בחזהו והצמיד סכין יפנית לצווארו בעוד שנאשם 2 הוציא אותו מהמונית והשניים גנבו את המונית כשהנאשם 1 נוהג בה ללא רישיון בנהיגה פרועה בניגוד לכוון התנועה. בית המשפט גזר על נאשם 1 שהורשע בנוסף בעבירות של מעשה פזיזות ורשלנות ונהיגה ללא רישיון נהיגה עונש של שבע שנות מאסר בנוסף להפעלת שני מאסרים על תנאי במצטבר ועל הנאשם 2 עונש של חמש שנות מאסר וחצי בנוסף להפעלת מאסר על תנאי (חלק בחופף וחלק במצטבר לעונש המאסר שנגזר). אף מקרה זה חמור מענייננו שכן הנאשמים, שהינם מבוגרים באופן יחסי, בעלי עבר פלילי עשיר ומאסרים מותנים ברי הפעלה, הורשעו בעבירות נלוות נוספות ובנסיבות חמורות יותר של ביצוע העבירות תוך שימוש בנשק קר (הצמדת סכין לצוואר לנהג רכב ציבורי).

כך גם באשר **לפסיקה שצרף ב"כ הנאשם**. בת"פ (מחוזי חיפה) 30669-06-16 **מדינת ישראל נ' ניקיטה קוזלוב** (פורסם בנבו, 6.12.2016) גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בשני אישומים בעבירה של ניסיון שוד ועבירה של תקיפה לשם גניבה וגניבה עונש של 13 חודשי מאסר הכולל הפעלה של שני מאסרים מותנים בני חמישה חודשים כל אחד מהם אחד במצטבר ואחד בחופף. במקרה זה ניסה הנאשם לגנוב שרשרת מצווארה של אשה שצעדה ברחוב ללא הצלחה במקרה הראשון, ובמקרה השני באותו מקום תלש מצווארה של אשה אחרת שרשרת ונמלט. בית המשפט מצא לתת משקל לגילו הצעיר של הנאשם ולנסיבות חייו האישיות והמשפחתיות. במקרה זה מדובר בעבירות שונות וקלות מעבירת השוד בה הורשע הנאשם בענייננו, בנסיבות שונות לרבות זהות נפגע העבירה והיקף הנזק הקנייני (רכב וטלפונים ניידים).

בע"פ 772/13 **אברהים יחיא נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.6.2014) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם תושב הרשות הפלשתינאית שהורשע העבירות של שוד ושהיה בלתי חוקית במדינת ישראל לאחר ניהול הליך הוכחות והעמיד את עונשו על שנתיים מאסר חלף ארבע שנות מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה נטל הנאשם את תיקה של המתלוננת ונמלט. לאחר שהמתלוננת רדפה אחריו והצליחה להשיגו חסם הנאשם את פיה, הפילה ארצה, שכב על גופה ולאחר שהכניע אותה נמלט מהמקום. גם במקרה זה מרבית הנסיבות הן קלות מאלו שבעניינו, לרבות חולשת הנשדדים וטיבו של הרכוש שנגנב (רכב וטלפונים ניידים).

אציין כי ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה נוספת, שמרביתה התייחסה לנאשמים שעברו הליכי שיקום, נתון שלא רלבנטי לעניינו.

16. לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש אותו קבעתי, ובתוך המתחם מצאתי לתת משקל להודאת הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי; לנסיבותיו האישיות-משפחתיות המורכבות של הנאשם לרבות לגילו הצעיר, לאמור במכתב המחלקה לשירותים חברתיים שהוגש בעניינו של הנאשם (נ/1); לפגיעה בחירות שחוזה הנאשם עד עתה; ולקושי הצפוי לנאשם במאסר, גם בשים לב לניתוק הנטען ממשפחתו.

מאידך, מצאתי לתת משקל לעברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעות בעבירות רכוש וסמים כמו גם לעברו התעבורתי הכולל הרשעה בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.

נתתי משקל גם לאמור בתסקיר שירות המבחן, לרבות לעובדה כי זה נמנע מלהמליץ על הליך טיפולי בעניינו של הנאשם נוכח עמדות הנאשם בנדון, לצד המלצתו העונשית להטיל על הנאשם עונש מוחשי ומרתיע.

המלצתו העונשית של שירות המבחן, העובדה שהנאשם לא מכיר בבעיותיו ואינו מעוניין להשתלב בהליך טיפולי, הסתבכויותיו החוזרות ונשנות בפלילים, כאשר ישנה מגמה של אסקלציה באירועים מלמדות כולן על צורך במתן משקל גם לשיקולי ההרתעה, של הנאשם עצמו ושל הכלל היפים בגזרה זו של עבירות.

17. בשולי גזר הדין אציין, כי לא מצאתי טעם של ממש שיצדיק את קבלת עתירת הנאשם להורות על חפיפת עונש המאסר שיוטל עליו במסגרת תיק זה עם עונש המאסר שהוטל עליו במסגרת תיק קודם. צפיית הנאשם עת הגיע להסדר בתיק הקודם כי כך יעשה לא ברורה ולא נשענה על הסכמה כלשהי בתיק זה או בתיק הקודם (שספק אם הייתה מחייבת במקרה שכזה). חפיפה זו תפגע בעקרון ההלימה הנדרש ביחס לכל אחד מעונשי המאסר שהוטלו על הנאשם, ואף תפגע בשיקולי ההרתעה הנדרשים כאמור במקרה זה.

18. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר הקשורים בתיק זה בלבד. לא ינוכו ימים בהם היה הנאשם עצור בתיק זה ובמקביל עצור או אסיר בתיק אחר. המאסר בתיק זה ירוצה במצטבר לעונש המאסר האחר אותו נושא כעת הנאשם.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרור הנאשם ממאסרו, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרור הנאשם ממאסרו, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון (למעט עבירה של החזקת נכס החשוד עמוד 10

כגנוב).

ד. קנס בסך 1,500 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך שנה וחצי מהיום.

ה. פיצוי בסך של 10,000 ₪ למתלוננים. הפיצוי ישולם בתוך שנה מהיום.

כל תשלום בתיק ייזקף תחילה לטובת הפיצויים.

ו. אני פוסל הנאשם לקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה 5 שנים החל מיום השחרור מן המאסר. הפסילה תהיה במצטבר לכל עונש פסילה אחר שהוטל על הנאשם.

על הנאשם למלא תצהיר מתאים במזכירות בית המשפט לצורך תחילת מניין תקופת הפסילה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ו' חשוון תשפ"ב, 12 אוקטובר 2021, במעמד הצדדים.